

Vilken kyckling väljer du?

	Bjärefågel (även certifierade enligt Svenskt Sigill)	Ekologisk Bosarpsyckling (Kronfågel, KRAV-märkt)	Guldfågeln	Knäreds kyckling	Lagerbergs kyckling (även ISO 22000-certifierade ²)	Reko kyckling	Svensk Gårdskyckling (Kronfågel)	Utomhuskyckling Sol & Sprätt (Kronfågel, "Free-Range")
Ras, slaktålder och vikt	Rowan Ranger 52-56 dagar (2,2 kg i snitt)	Rowan Ranger Minst 70 dagar (vikten varierar)	Cobb Ca 35 dagar (1,9 kg i snitt)	Ross eller Cobb Ca 33 dagar (Ca 1,7 kg)	Ross 308 Ca 35 dagar (1,9 kg i snitt)	Rowan Ranger Minst 70 dagar (Ca 2 kg i snitt)	Ross Ca 35 dagar (vikten varierar)	Rowan Ranger 56-63 dagar (vikten varierar)
Foder	Närodlat majs, baljväxter, spannmål och gräs, ansvarsfullt odlad soja ³ . Ingen koccidiostatika.	KRAV-certifierat foder, fri tillgång till grovfoder.	Standardfoder	Standardfoder	Standardfoder	Ekologiskt foder + betar gräs, frön och insekter. Vintertid fri tillgång till grovfoder av hö, ensilage och rotfrukter.	Standardfoder ⁴	Spannmål från egna gården samt protein i form av soja eller ärtor.
Utrymme	Cirka 8-9 kycklingar per m ² .	I snitt 6-7 kycklingar per m ² + 4 m ² per kyckling utomhus.	Max 25 kycklingar per m ² .	I snitt 23 kycklingar per m ² .	Max 25 kycklingar per m ² .	I snitt 6-7 kycklingar per m ² + 4 m ² per kyckling utomhus.	Max 25 kycklingar per kvadratmeter ⁵	9-10 kycklingar per m ² + 1 m ² per kyckling utomhus.
Levnads- miljö⁶	Inomhus på ströbädd. Djuren hålls i mindre grupper. Intresserade av miljöberikning.	Inomhus på ströbädd med tillgång till utevistelse. Även sandbad samt halmbalar, sittpinnar/hyllor.	Inomhus på ströbädd (kutterspån).	Inomhus på ströbädd.	Inomhus på strö (hackad halm eller kutterspån).	Ströbädd inomhus med tillgång till en 20 000 kvadratmeter stor trädgård utomhus med veranda.	Inomhus på ströbädd.	Ströbädd med sandbad, halmbalar och annan berikning. Utevistelse minst halva livet.
Transport⁷	Hanteras för hand, lyfts alltid med två händer, maximal transporttid ca en timme.	KRAV tydliggör och kontrollerar kraven på max tid från sista utfodring till bedövning samt för manuell insamling/ hantering av djuren.	Inga långa transporter till slakteri (slaktas lokalt).	Djuren lastas för hand. Ca 75 % av transporterna är kortare än 5 km, de längsta tar max 1,5 timmar.	Samtliga uppfödare ligger inom en 10 mils radie från slakteriet.	Hanteras för hand, antalet djur per låda anpassat efter väder. Följer KRAVs regler (se Bosarpsyckling)	Insamling och lastning för hand eller med maskin. Luftkonditionerade bilar.	Liknande Bosarpsycklingen eftersom de går till samma slakteri.
Slakt	Bedövning med elbad. Eget slakteri i mindre skala med mycket hantering för hand.	Bedövning sker med elbad. KRAV:s regler innebär t.ex. slakt samma dag, stöd vid upphängningen och högre krav för kompetens samt uppföljning/kontroll.	Bedövning med elbad.	Bedövning med elbad.	Bedövning med elbad.	Eget slakteri, följer KRAV:s regler som innebär t.ex. slakt samma dag, stöd vid upphängningen och högre krav för kompetens samt uppföljning/kontroll.	Bedövning sker med gas som har flera fördelar för djurväl-färden.	Samma slakteri som Bosarp. Småskaligt slakteri med mycket hantering för hand.

Ras, slaktålder och vikt

Två kycklingraser, Ross och Cobb, är de vanligaste världen över inom kycklingproduktionen. De är framavlade för att växa så snabbt som möjligt på så kort tid som möjligt. På 1950-talet växte de ca 11,3 gram per dag och slaktades efter 28 dagar då de vägde 316 gram. Idag växer de ca 60 gram per dag och slaktas efter 35 dagar i snitt då de väger 2,2 kg. Aveln för snabb tillväxt innebär flera djurvälståndspå problem, som problem med skelett och leder och att inre organ som lungor och hjärta inte orkar med den snabba tillväxttakten. Detta kan leda till sjukdomar, smärtor och skador. I vissa fall används istället mer långsamväxande raser som Rowan Ranger som växer ungefär hälften så snabbt.

Foder

Det foder som används är ofta noga anpassat för att kycklingarna ska växa snabbt. På de flesta gårdar ges koccidiostatika (en sorts antibiotika) som förebygger en vanlig tarmparasit. I ekologisk produktion får kycklingarna tillgång till grovfoder och bete. Det är bra för deras maghälsa samt ger dem större möjlighet att bete sig naturligt.

Utrymme

Ju större yta en kyckling har att röra sig på, desto lättare kan den bete och röra sig naturligt. När det blir trångt är det svårare för kycklingen att röra sig, att komma fram till mat- och vattenstationen och att ligga ner och vila i fred. Den norska "Vitenskapskomiteen för mattrygghet" kom i en undersökning⁸ fram till att det max kan vara 14 kycklingar per kvadratmeter i slutet av deras liv när de är som störst, för att god djurvälstånd ska vara möjlig att uppnå. I Sverige är det ett stort spann på från 6-7 kycklingar, till hela 25 kycklingar per kvadratmeter vilket innebär väldigt begränsat utrymme mot slutet av deras liv.

Levnadsmiljö

Det är viktigt att kycklingarna hålls på ett bra och fräscht underlag. En bädd av strömmaterial (ofta kutterspån) är det vanligaste och denna behöver vara ren och tillräckligt lös för att fåglarna ska kunna sprätta i den. Den blir lätt för blöt om urin och avföring från många fåglar samlas på liten yta. Detta framför allt om fåglarna blir lösa i magen eller om vattensystemet läcker. Det är positivt om kycklingarna har tillgång till bevuxen mark utomhus eller betesmark där de kan plocka efter föda på ett naturligt sätt. Dock kan utevistelse innebära en större risk för bakterier och parasiter. Det är viktigt att ljus och mörker regleras på ett sätt som efterliknar en naturlig dygnsrytm. Då kan kycklingarna anpassa sitt beteende efter detta.

Transport

När kycklingarna vuxit färdigt samlas de in för att transporteras till slakteriet. Ju närmre gården ligger slakteriet och ju kortare transporten blir, desto bättre för djurvälståndet. När kycklingarna samlas in för transport är det viktigt att det går lugnt till så att stress och skador minimeras. Det finns studier som visar på att insamling med maskin i vissa fall skapar mindre stress än när det är människor som för hand plockar upp alla kycklingar och sätter dem i lådor. Det är även viktigt att miljön på transporten är reglerad så att framför luftkvaliteten är tillräckligt bra. Tyvärr finns det en risk att kycklingar kläms ihjäl eller dör av syrebrist eller värmeslag under transporten.

Slakt

Det är viktigt att kycklingarna slaktas på ett sätt som innebär så lite stress och lidande som möjligt. I Sverige måste kycklingarna bedövas innan slakt och det sker antingen med gas eller genom att de hängs upp och ner i fötterna och huvudet doppas i ett strömförsett bad/elbad så att fåglarna tappar medvetande. Därefter avlivas de genom att halspulsådern skärs av. Elbedövningen innebär allvarliga djurvälståndspå problem eftersom kycklingarna måste lyftas en och en och hängas upp och ner, vilket är väldigt stressande. Fördelen med gas är att fåglarna kan stanna i samma burar som de kommer i från gården ända tills gasen gör att de förlorar medvetandet. Det är även säkrare att alla kycklingarna verkligen blir bedövade.

Hänvisning:

1. Enligt Svensk Sigill ej tillåtet med koccidiostatika eller GMO i fodret. IP Sigill kyckling skiljer sig även från Svensk Fågels kriterier avseende utrymmeskravet och tillåter max 25 kg per kvadratmeter jämfört med 36 kg.
2. Standard för livsmedelssäkerhet
3. Certifierad enligt RTRS (Round Table on Responsible Soy) eller ProTerra's kriterier.
4. Består till största delen av egenproducerat spannmål (vete, korn, havre, majs eller raps) och ca 25 % soja (endast GMO-fri) samt vitaminer och mineraler. Kött/fiskmjöl får inte användas.
5. Enligt Svensk Fågels kontrollprogram som de flesta producenter är anslutna till.
6. För alla galler fri tillgång på foder och vatten, ventilerad, tempererad och ljusreglerad miljö.
7. För alla galler att transporten sker i bilar som är anpassade för transport av levande djur.De flesta bilar är utrustade med temperaturreglering och luftkonditionering. Data från varje transport loggas så att det går att följa vad som händer. Högst 8 timmars transport tillåten inom Sverige. Vanligt att kycklingarna lastas och transporteras nattetid för att minimera stress. Inom branschens företag beräknas tiden för transport av matfågel sällan vara mer än 3-4 timmar.
8. Vitenskapskomiteen för mattrygghet, Risikovurdering av dyrevelferd i forhold til dyretthet i forbindelse med endring av forskrift om hold av høns og kalkun, Rapport til Mattilsynet 2008.